

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scripturae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

que ad consummationem seculi permanere poterant Apostoli; promisit ergo futurum esse cum eis, & cum successoribus eorum, (successores enim vnum sunt cum ijs, in quorum locum succedunt, vt antea docuimus, ne eadem repetam) et cum ijs, qui doctrina eorum & memores, & seruatores futuri essent. sic enim Apostolica constitutio locum hunc Euangelij interpretatur in extremo capite libri septimi Clem. Rom. igitur vbi non sunt successores Apostolorum, qui sunt Episcopi, ibi non seruatur doctrina Apostolorum, ac proinde Christus non est spiritualiter cum eis. homines igitur, vt tu loqueris, adhibendi sunt non solum ad predicandum Euangelium, & ad alia ministeria, vt tu fateris, quæ ad ministerium euangelicum pertinent, sed ad presentiam Christi spirituales scilicet successores Apostolorum. Regnum ergo spirituale Christi non potest consistere, quin simul sit externum, ex quo fit, vt cum Ecclesijs Protestantium, & Confessionistarum non sit spiritualiter presens, quia successores Apostolorum non habent, & in eis successorem B. Petri qui est exordium vnitatis Ecclesie, sicut fuit Petrus. Quod si spiritualiter cum eis presens non est, non regnat igitur spiritualiter cum eis, idque, quia non regnat simul externe, id est, per successores Apostolorum cum quibus promisit se futurum usque, ad consummationem seculi, illis enim potestatem ligandi & soluendi dedit, & ministerium predicandi euangelium, & gubernandi regnum Christi, ita tamen, vt vnus solus esset in eis primus, vt omnes Ecclesie vna Ecclesia, vnumque regnum Christi fierent. quod fieri non poterat, immo nature repugnabat, nisi vnus vni regno presideret, qui reliquos presides partium singularum secum in vnum colligeret, & connecteret, qui esset primus Vicarius Christi, alioqui minister tantum in regno eius, nihil commune habens in potestate spirituali cum regibus gentium, aut etiam cum regibus Christianorum secularibus, quorum potestas merè secularis est, & ex nulla parte spiritualis, neque ad animas pertinens. Quod quidem cum Confessionistarum magistri non intelligant, neque discernant, ad negandum regnum Christi in Ecclesia, cui successor Petri preest, continuo fatue & fallaciter obijciunt illud, reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic, &c. sed pergamus ad aliam cauillationem Antonij Sadeelis ridiculam.

Quomodo regnū spirituale Christi nō potest extra celum consistere, quin simul sit externū, visibile & est Ecclesia visibilia.

Quomodo fatue & fallaciter ad negandum regnū Christi in Ecclesia continuo obijciunt heretici illud in euangelio, reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic.

CAPVT IIII.

Scripseram sic libro meo priore c. 3. Sed videamus adhuc limatius quemadmodum hoc de regno Dauid in Christo impletum est, non enim per se Christus regnat in terra corporaliter. Iesus namque in quem nunc, sicut ait B. Petrus, non videntes credimus, assumptus est à nobis in calum, donec sic iterum veniat in secundo aduentu, quemadmodum discipuli viderunt eum euntem in calum, regem rursus de celo tantum regnat.

gnat, non enim in calo, & non in Ecclesia, quæ in terra est, implet Christus vmbas veteris testamenti. Hæc ego, quæ quia aliter eludere non potuisti, ad eam, quæ Christus virtute sua in regno suo spiritali, quod in terra habet, operatur, te cauillatoriè transulisti, quasi nos illa negaremus. itaque illa mea in hanc formam tuam transfudisti inquit, Hæc verò Petri verba nobis Turrianus imprudens subiecit. licet, inquit, Christum nunc nō cernatis, tamen credentes exultatis gaudio ineffabili & glorioso I. Pet. 1. Ecce igitur quomodo corporalis Christi absentia non impedit præclarum hoc effectū regni Christi, nempe ineffabile gaudium, quo animæ nostræ perfunduntur, vbi semel oculos fidei in eum defiximus. quis tibi hoc negat Antoni? aut si nemo negat, contra quem sic disputas? si enim contra me disputas, quod negare non potes, nisi insanire potius fatearis, hæc est vis tuæ argumentationis contra me, Corporalis absentia Christi non impedit, quo minus in regno suo spiritali, quæ est Ecclesia, virtute sua operetur. igitur regnum eius non est visibile. de hoc enim disceptamus, in quo tu negas impleri vmbas veteris testamenti, & esse in eo imaginem celestium, vtrumq; contra scripturam Pauli Apostoli, & contra sententiam veterum scripturæ interpretum, vt ante demonstratum est. vbi probasti, ex eo quod sumpstisti, quod nemo negat, sequi, regnum Christi in terra inuisibile ratum esse? simili argumentatione probabis nullos esse legatos Christi in terra, quos tu paulò antè dedisti, & in eis Christum esse visibilem concessisti. At non impedit corporalis absentia Christi, quin operetur, vt tu dicis, virtute sui per ministerium eorum. ergo coetus eorum, & ministratio siue legatio est inuisibilis. cur nō potius dicis, sicut nouus quidam Democriticus Theologus, non esse, qui videantur, id est, legatos, siue ministros, siue superintendentes, quos esse dicunt confessionista, sed apparere, vt Democritus aiebat de rebus omnibus. sed quia tu prius ad respondendum accessisti, quam intelligeres, vt in te conueniat, quod ait Salomon in Proverb. cap. 18. qui respondet verbum, priusquam audiat stultitia est ipsi, & opprobrium: exponendum est explanatus, quod dicimus, ne alios fallas quasi tu quod dicimus, intelligas. Apud nos nō dicitur Ecclesia Christi regnum Pontificis, neq; Pontificium, neq; nos vocamur Pontificij, vestra est ista nomenclatio tota insidiosa & malitiosa. Ista est hereticorum cōsuetudo, vt S. Athanasius in quest. ad Antiocham principem notauit, quorum fides ab hominibus nomen accepit, vt à Marcione dicerentur Marcionista, ab Arrio Arriani, & à Lutherò Lutherani, siue à confessione edita in conuentu Augustano, & nata anno 34. Confessionista. Istorum fides, quia humana est, ab hominibus nomen accipit, nostra fides, Christi fides est, quam sancti Apostoli per cunctum orbem prædicarunt, & omnes mundi Ecclesia tenent, & vnanimis profitentur. Pontifex non

Quomodo
hereticorū
sit vocare
Ecclesiā re-
gnum Pon-
tificis, & vo-
care Catho-
los Pontifi-
cios.
Quomodo
fides Luthe-
ranorum, vt
humana est,
ita ab homi-
ne nomen
accepit.

rex non dominatur fidei, sicut Apostolus de se ad Corinth. scripsit, non quia dominamur fidei vestra, sed adiutores, inquit, sumus gaudij vestri. nam fide stas. Lutherus dominatus est fidei vestrae, qui fecit, ut relicta fide, qua Patres vestri stabant, fidem aliam à se introductam, quam omnes Ecclesia Catholica. rum per vniuersum orbem anathematizant, acciperetis nomine auctoris insignitam, vnde Lutherani vocati estis, et si vos iam huius nominis pudet, quod quidem nisi cum fide Lutheri nunquam deponere poteritis. Custodie huius fidei Christi, vnde Christiani primum Antiochia oraculo diuina vocati sumus, & in sempiternum vocabimur, & non Pontificij, ut vos vocatis nos, singuli Episcopi praesunt, & in eis vnus primus; ut ad vnam B. Petri sedem, ut Iulius Pontifex ad orientales Episcopos scripsit, vniuersalis Ecclesiae cura confluat; & nihil usque à suo capite dissideat. Ut autem intelligas, quale sit istorum in regno Christi, id est, in Ecclesia ministerij, quod te ignorare video, scito sic in Ecclesia nostra doceri, omnia, quae ministri Ecclesiasticè & canonicè faciunt, in nomine Christi facere. Christus enim est omnis gratiae auctor, virtus, & potestas eius, non est in ministros partita, ita ut eos habeat socios sibi aequales. Non enim κατὰ χάριν sanctificat, ut quidam haeretici de spiritu sancto aiebant, in quos sanctus Athanasius scripsit. Hoc enim ministrorum est, sed virtute propria & οὐ κατὰ χάριν sanctificat; ministri autem ministri tantum sunt, τὴν δέξασθαι ὑπακοήν, ut idem Athanasius ait, id est, ministerium implent, quo opus est, & quod à Deo secundum gratiam acceperunt. est enim charisma. Vide nunc quam bene ex effectibus Christi, quos corporalis eius absentia non impedit, ut dixisti, argumentatus fueris contra regnum Christi visibile. Nescio quierunt tam nari obesa, qui non cauillationes tuas crassissimas olfaciunt, nisi qui forte eadem cacitate affecti erunt. Aliud ridiculum statim subiunxisti. Diceret autem, inquit, Petrus, si quidem vera nobis narret Turrianus, se Christi absentis praesentiam supplere, & regnum in Ecclesia visibile exerce- re, sed absit, ut illud dicat. Dixi iam, apud nos nemo sic loquitur, nemo dicit Pontificem regnare, aut exercere regnum. Tua sunt ista voces ex inuidia, ex ignorantia, ex calumnia profectae. Nemo item dicit suppleri in Ecclesia praesentiam Christi absentis à ministris. suppleri enim dicitur, quod deest, nihil autem deest Christo, qui per ministros suos, quos continuit, operari, id est, per ministerium eorum, quod illis dedit, & in illis & per illos, quia ita illum decebat, & nobis necessarium erat, voluit audiri, videri, & honorari, sicut ipse dixit sanctis apostolis, qui vos audit, me audit; qui vos spernit me spernit, sicut vos Christum spernissetis cum episcopos successores Apostolorum repudiassetis. Postremo ut caput responsionis tuae mendacio clauderes, sic ais. Postremo hoc loquendi genus repetitum à Turriano Christum regnū suum vel in ecclesiam

Quomodo
Lutherus
dominatus
fuerit fidei
Germane-
rum.

Quomodo
virtus, & po-
testas Chri-
sti non est
in ministros
partita.

Quibus ver-
bis Antonis
ridiculis, &
dilectis via-
tur non in-
telligens
quid dicat.

M

vel in

„ vel in Pontificem Romanum transtulisse, blasphemia non caret.
 „ nam, inquit, Paulus oportet eum regnare vsquequo omnes inimi-
 „ cos subiecerit pedibus eius, tunc autem tradet regnum Deo pa-
 „ tri, cum aboleuerit omne imperium, potestatem, & virtutem.
 „ 1. Corinth. cap. 15. Rogo vos, quicumq; Antonium legitis, vt interrogetis eum,
 „ vbi ego scripserim Christum regnum suum in Ecclesiam, vel in Pontificem Ro-
 „ manum transtulisse? vt si locum nō indicauerit, certum & exploratum habea-
 „ tis, mentitum esse, siue per malitiam, siue per ignorantiam: iudicet eum Deus.
 „ Ego in libro meo hac scripsi de translatione in regnum Christi: quæ tu Antoni,
 „ quia vel deprauasti, vel non intellexisti, in mendacium transtulisti. In hoc igitur
 „ regnum spirituale ac sacerdotale Ecclesia Catholica transtulit Rex cele-
 „ stis ex semine Dauid, idemq; sacerdos secundum ordinem Melchisedec regnum
 „ Dauid; quod, vt dixi, translatum in regnum spirituale idem Rex celestis &
 „ Princeps Pastorum regnat nunc, & vsq; ad consummationem sæculi regnabit in
 „ Pontifice, Rege sacrorum, & spirituali, ac primo pastore. Subiunxi postea, sed
 „ recitemus, quæ de hac re S. Epiphanius in hæresi 29. contra Nazoræos erudi-
 „ tissimè scripsit, vt intelligat Andreas et Lypsica Academia, qd ecclesia illius tem-
 „ poris doceret. existimant (inquit Epiphanius) nonnulli, nō esse hoc impletum,
 „ dicimus tamen, vt res habet. Nullum enim verbum scriptura sancta decedit.
 „ Thronus namq; Dauid, & regale solium est sacerdotium, quod in Ecclesia san-
 „ cta est, quam quidem dignitatem regiam, & sacerdotalem Dominus in vnum
 „ copulauit, & Ecclesia sancta donauit, translato in eam Throno Dauid, qui vsq;
 „ in seculum non deficiet, & paulò post idem Epiphanius, translato solio regali
 „ in Christo ad Ecclesiam: & paulò post, manet enim Thronus eius, Christum di-
 „ cit, & regni eius non erit finis, sedetque super Thronum Dauid, cuius regnum
 „ transtulit: & ipsum vna cum summo sacerdotio seruis suis summis Pontificibus
 „ ecclesia catholica largitus est. Hactenus S. Epiphanius. Hæc tu caute dissimula-
 „ sti, quia in eis cauillari neq; potuisti, nec ausus es: commentus tamen es menda-
 „ cium in me, quod tuos latere posse putasti. Repetam iterum mendacium tuum,
 „ „ si te forte, aut tuos tui pudeat. Postremo hoc loquendi genus repeti-
 „ „ tum à Turriano, Christum regnum suum vel in Ecclesiam, vel in
 „ „ Pontificem Romanum transtulisse, blasphemia non caret. nam,
 „ „ inquit, oportet eum regnare vsquequo inimicos subiecerit sub pe-
 „ „ dibus eius, &c. Hoc tu mendaciū subiecisti. genus autem loquendi, vt verbis
 „ „ tuis utar, ab Epiphanio sanctis, & in diuinis literis eruditissimo repetitum, hoc
 „ „ est, Thronum, siue regnum Dauid in Ecclesiam transtulit Christus. Si sciebam
 „ „ non esse idem, transferre Christum regnum suum in Ecclesiam, vel Pontifi-
 „ „ cem, & transferre regnum Dauid in Ecclesiam vel in Pontificem malitosum,

¶ 76.

Antonij
mendacium
manifestū.

& veteratorum mendacium fuit; si nesciebas, leuius crimen, & ad ignorantiam tuam referendum est. siquidem ignoras, quod transfertur, non remanere, sed id, in quod translatum est. sic legis translatio, & sacerdotum veteris facta est et videtur Paulus in epist. ad Heb. eo genere loquendi, sicut nunc Epiphanius, cui tu non ausus es respondere, cum te manifestè refellat illis ipsis verbis, quæ ego in libro meo recitavi, & paulo antè repetiui, & tertio repetam. Manet enim, inquit, Thronus eius, Christi scilicet, & regni eius non erit finis, sedetq; super Thronum Dauid, cuius regnum transtulit, & ipsum scilicet regnum suum, in quod transtulit regnum Dauid, vna cum summo sacerdotio summis Pontificibus ecclesie catholice largitus est. En Antoni, Christus tanquam Dominus sedet super regnum suum spirituale, quod est in ecclesia, in quod transtulit regnum Dauid temporale, & hoc regnum dedit summis Pontificibus, tanquam ministris summis regni. Est igitur regnum Christi in ecclesia visibile, siquidem ministris visibilibus illud dedit eis τοῖς ἱερεῦσιν τὸ ἐκκλησιαστικόν, vt verbis Pauli in epist. ad Rom. c. 15. utar. Hinc intelliges, quod Dominus in euangelio s. Apostolis dixit, & tu paulo antè ad negandum regnum Christi visibile obiecisti, non intelligens quid obijceres, reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic, & quæ sequuntur. Admonuit enim, in regno suo futuros esse Apostolos & eorum successores δεικνύοντες, id est, ministros: sic se appellat Apostolus non sicut in regno seculari, in quo reges non sunt ministri, sed Domini, inter ipsos tamen vnū ceteris maiorem futurum esse alioqui ministrum, non enim mentitus est Dominus, cum dixit apud Lucam, qui maior est in vobis, & c. quod enim obscurius Matthæus dixerat, quicumq; voluerit inter vos maior fieri, & c. clarius Lucas, qui maior est in vobis. scio me hoc ipsum alibi annotasse, sed nō piget eadem, cū necesse est, iterare, sicut scriptura & sancti Patres in libris suis solent. Prosequamur reliqua. Quare, inquis, vt finem faciamus, ex ijs, quæ ante exposita sunt, confectum esse arbitramur, principatum pontificum nullo modo esse similem regno Christi, quod Christus ipse professus est non esse ex hoc mundo Ioann. 18. Desine igitur Turriane regiam illam ac etiam plus quàm regiam Pontificum maiestatem, terrenum splendorem, fastum, pompam, illecebras, delicias: alia prætermitto, & quidem libens, desine inquam illa omnia cum regno Christi tanquam tenebras cum luce comparare. Vbi ego illa, quæ fingis, cum regno Christi comparavi? Indica locum ijs, qui te legunt. Vt si non indicaueris, sciant te mentiri, vt eos decipias. Proximè sinxisti, hoc genus loquendi à Turriano repetitum esse, Christum regnum suum in Ecclesiam, vel Pontificem Rom. transtulisse, conuici mendacium tuum, et ostendi, genus loquendi à s. Epiphanio repetitum, regnum Dauid transtulisse Christum in regnum suum,

Quomodo mendacium Antonij vel ex malitia, vel ex ignorantia profectum est. Quomodo Antonius non est ausus respondere Epiphanio à quo refellitur.

Quid domini apostolos admonuerit, cum eis dixit, reges gentium dominantur eorum, vos autem non sic.

Antonij mendacium manifestum.

Quomodo
non nos, sed
Antonius
regnum Chri-
sti quod spiri-
tuale est, cum
terreno com-
parat.

Quomodo
quod Domi-
nus in Eu-
angelio Lu-
cae dixit A-
postolis, qui
maior est in
vobis pro-
pter Petrum
dixit, & va-
de id ceteri
Apostoli
intellexe-
runt.

suum, nunc eiusdem auctoris testimonio posterius mendacium tuum conuincor.
ibidem enim legisti regnum Christi esse sacerdotium, quod in ecclesia sancta est.
hoc sacerdotium, id est, Regnum Christi cum spirituale sit, & diuinum, cum
terrenis istis, quae tu dicis, comparari non potest. vos illud comparastis cum laico
sacerdotio ex baptismo. siquidem hoc contenti, sacerdotium secundum ordinem
Melchisedec ex ordinatione sacra repudiastis, et Domini nostri gratiam in po-
testatem seculari transulistis: gratia enim est, & sic ab Apostolo in ordina-
tione Timothei vocatur, sacerdotium episcoporum, quibus vos quia caretis, Re-
gnum Christi apud vos esse non potest. Quod autem dicis regnum Christi non
esse ex hoc mundo, ut Dominus dixit, ita est, Antoni. sacerdotium enim quod
est regnum Christi in ecclesia, ut modo dixi, gratia est, quam solus Deus dat
per ministerium a Christo institutum, & a sanctis Apostolis ecclesia Catholica
per omnes mundi regiones diffusa, & propagata traditum. quod vos, ut iterum
dicam, & dicendum est sapius, non habetis. Desine igitur Antoni decipere tuos
Confessionistas. nos enim principatum Pontificis, non in splendore, in pompa,
in diuitijs, in maiestate, & in reliquo cultu extrinsecus adhibito constituimus,
ut impiè, & inuidiosè fingis, sed in sacerdotio caelesti, quod est spiritus S. charis-
ma, quod licet vnum est, & vnius dignitatis in omnibus episcopis, non tamen
est omnium aequalis potestas, quin potius, ut Archiepiscopi, siue Metropolitani,
maiores sunt, quam episcopi, sic omnibus maior est successor Petri, sicut inter
sanctos Apostolos Petrus fuit maior, sicut Dominus proprio vocabulo maioris
in euangelio vsus planè significauit eisdem ipsis Apostolis, qui statim intellexe-
runt, de quo diceret, cum dixit, qui maior est inter vos, sit sicut minister vester.
audierant enim vni Petro dictum esse nominatim, Tu es Petrus, & super hanc
Petram aedificabo ecclesiam meam, ut illud statim, Tibi dabo clauis regni calo-
rum, &c. Vide Antoni, quid Magnus Leo sexcentorum Episcoporum synodi
Calcedonensis praenotio celebratus in epist. 84. ad Athanasium Thess. scripsit,
quibus cum sit dignitas communis (Episcopus dicit, & sic legendum est in epist.
Iulij ad orientales, vnde haec Leo transcripsit) non est tamen ordo generalis,
quoniam & inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quadam
discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, vni tamen datum est, ut
ceteris praemineret, & quae sequuntur. Quod B. Cyprianus dixit, hoc erant vi-
tig, & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio praediti, & honoris &
potestatis (in electione scilicet) dixerunt postea Iulius, & eum secutus Leo Ma-
gnus, & cum omnium par esset electio, id est, cum in electione aequali honore
& potestate praediti essent, tamen vni datum est, ut ceteris praemineret. Non
enim aliter vnum sacerdotium, & vna ecclesia monstrari, & esse poterat, nisi
exordium ab vno primo, & solo inciperet; hoc est, quod Cyprianus prius dixerat,
scilicet.

sed exordium ab unitate proficiscitur, ut ecclesia una monstretur. Vestra igitur ecclesia non est una cum Catholica, quia non potestis monstrare ab unitate proficisci, siquidem unum primum visibilem praesidem ecclesiae, & unam ecclesiam visibilem negatis. quod aut non est visibile, monstrari non potest. Habes Antonium in quo principatum pontificum, ut tu loqueris, constituamus: honor, decus, splendor, maiestas, & pompa ista, quam inuidioso vocabulo nominas, & cultus omnis, ac reuerentia, quae illi adhibetur, non ad fastum, ut inuidi, & obrectatores heretici dicunt, pertinent; sed in primis ad gloriam Christi, & honorem in ministro eius summo pertinent. Atque ita esse, licebit tibi experiri, si quando Romam volles venire ad explorandum totam hanc rem, quam in crimen vocas. Finge te pamosum, egentem, cupientem audiri à Pontifice, siue publice, siue priuato, explorabis à nemine submoueri, sed admitti ad eum placido & humano vultu, ut ministrum Christi decet. Sed caue, ne praesentiat & olfaciat Pontifex simulationem tuam & hereticam obstinationem, non erim magis dissimulabit Pontifex tuam simulationem, quam Paulus Elimam, cum volebat auertere Sergium Paulum Proconsulem à fide. Nescio an Petrum, & Paulum crudeles, tyrannos, & homicidas appellare audebis, ut soles in eadem causa pontifices. Quid enim refert sic, aut secus punire, modo iuste puniat, qui punit? ut autem ad splendorem, quem tu in honorando pontifice accusas, redeam, quia intelligebat sancti Apostoli, quam esset Deo gratus honor, qui episcopis adhibetur, et quam vtilis populo, prudentissime tradiderunt, quod usque in hodiernum diem religiosissime in ecclesia Catholica seruatur, ne in paruis ciuitatibus episcopus ordinatur; ne vile eorum nomen fieret. Hoc à B. Petro institutum esse testatur Clemens Rom. In parua enim ciuitate parum honoratur ecclesia, in maiore magis. Est autem honor & splendor ecclesiae, honor & splendor episcopi sui; & honor atque splendor episcopi, ecclesia sua honor & splendor. Inde factum est, ut quia apud vos ecclesia honore suo, & splendore spoliata sunt ab ijs, qui earum bona, praedia, castra, & possessiones alias, quae illis pie à maioribus vestris donata fuerant, abstulerunt, factum est inquam, ut iusto Dei iudicio, earum pastores honore, & omni splendore careant. non enim duplici honore digni sunt, ut Apostolus dicit dignos esse eos, qui bene praesunt presbyteri, sed ne simplici quidem honore, immò nullo, quia neque presbyteri sunt, sed merè laici, ac seculares, quia non sunt ab episcopo ordinati. Desine igitur Antoni, desine accusare honorem, & splendorem Episcopi Romani, qui ei communis est cum ceteris episcopis, qui in ecclesijs suis proportionem honoris, et splendoris ecclesiarum suarum honorem ferunt, & splendorem habent; episcopus verò Rom. maiorem, ut eum, & ecclesiam vniuersam, cui praest, decet; & ut pater in Deum Imperatores, et reges pro sua in Deum pietate, & in ecclesiam largitate decere voluerunt. De delicijs &

Quomodo ecclesia Protestantium testimonio Cypr. non sit una cum Catholica. Quomodo Antonius, si velit experiri possit non pertinere ad fastum Pontificis, quod dicit, & in crimine ponit.

Quare traditum ab Apost. fuerit, ne in parua ciuitate Episcopus ordinaretur. Quomodo splendor & honor episcopi, splendor & honor Ecclesiae eius sit: & vicissim splendor & honor Ecclesiae, splendor & honor Episcopi.

Quomodo iusto Dei iudicio factum sit, ut in Ecclesijs Protestantium nullum splendorem neque honorem ministri earum habeant. Vnde maior splendor Episcopi Romani extitit.

illecebris, quas dicis, & de nescio quibus alijs, quæ te dicis libentem prætermittere, quia mera dicacitas, & maledicentia est, ex odio in sedem Apostolicam profecta, nihil est respondendum. Veniet dies, quando tu, qui contra verbum

Quomodo
Antonius
non solum
alienū ser-
uum contra
verbum Do-
mini iudi-
cat, sed sum-
mum Chri-
sti ministru,
iudicandus
ipse in die
Domini.
Locus Za-
charie de
Christo cō-
tra Iudæos,
& Iudaizan-
tes.
Locus Za-
charie de
regno Chri-
sti in Eccle-
sia visibili
per cūctum
orbem di-
stata.

Domini non solum alienum seruum, sed summum Christi ministrum iudicas, iudicaberis, tamen si hanc etiam rem explorare poteris, sicut de fastu, quem finxisti, dixi. Veni Romam, & videbis, si volueris, quàm delicata sit mensa Pontificis, & quam opiparè, & pontificiè prandeat, & cœnet, ut Boquinius Vitur-
gus Zuinglianus, cui nuper respondi, obijciebat, qui magis mimographus, quam Theologus mihi videtur, tui simillimus. Non dissimulabo hic quod ad accusa-
tionem splendoris pontificij adiunxisti locum Zachariae, comparans humili-
tatem Christi, veri regis cum splendore Pontificis in regno Christi, quod ne-
gas visibile esse: & quia de Christo fateris accipiendum esse, quod Prophe-
ta dixit, ecce rex tuus venit tibi iustus, & saluator ipse pauper, & ascendens
supra pullum asinae, & quidem rectè, sicut Evangelista nobis interpretatus est
contra Theodorum Mopsuestia, & Iudæos & Iudaizantes, qui de Zorobabe-
le accipiunt, consequens est, ut quod statim sequitur, de regno Christi visibili
accipiendum esse fatearis, & disperdam quadrigam ex Ephraim, & equum de
Hierusalem, & dissipabuntur arcus belli, & loquetur pacem gentibus, & pote-
stas eius à mari vsq; ad mare, & à fluminibus vsque ad fines terræ. Si hoc re-
gnum Christi, de quo hic prophetat Zacharias, non est visibile, quorsum atti-
nebat fines, & limites describere? aut si limites, & fines videri possunt, quo-
modo quod ipsis limitibus circumscriptum est, non est visibile? Simile est illud
quod legimus, postula à me, & dabo tibi gentes hereditatem tuam, & posses-
sionem tuam terminos terræ. In septuagesimo quoq; primo Psalmo sub persona Sa-
lomonis, & dominabitur, inquit, à mari vsque ad mare, & à flumine vsque ad
terra terminos.

CAPVT V.

Adiungis deinceps duas quas vocas, ἀντιφάσεις plenas impietate
& blasphemia. Sic enim ait; Itaque superioribus omnibus
erroribus hanc certissimam veritatem opponamus, hoc
est novi testamenti proprium, ut contineat expressam imaginem
earum rerum, quæ in cælis sunt (affirmante Turriano) atqui tantū
abest, ut regnum pontificium sit imago expressa regni Christi, ut
potius sit illi planè contrarium, quandoquidem regnum Christi
cæleste, & spirituale est; regnum autem pontificium terrenum est,
ergo regnum pontificium ad nouum testamentum, & ad eas res,
quæ in cælo sunt, non pertinet. Aduertite Confessionista, quemadmodum
vester patronus semper vos verbo regni Pontificij, quo insidiosè vitur, decipit.
Sed, ut